

MARC	
1 T. Ailin	
2 S. Papežnica	+
3 Kungunda	
4 P. Karimir	
5 S. Perpetua	
6 N. I. Postna	
7 P. Tomaš, skvin.	
8 T. Janez od Boga	
9 S. Kv. Franč. R.	
10 C. 40. muševcev	
11 P. Kv. Koleta	+
12 S. Kv. Gregor	+
13 N. Z. Postna	
14 P. Matilda	
15 T. Longin	
16 S. Marija, spok.	+

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in restitucijo — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
DRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 48.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 10. MARCA — THURSDAY, MARCH 10, 1938

LETNIK (VOL.) XLVII.

Avstrija postaja nazijska - Borba o davčnem predlogu

Moč avstrijskih nazijev od dne do dne narašča. — Za 27. marca so objavili "Nemški dan", da bodo demonstrirali za Nemčijo in pokazali svojo silo. — V kratkem pričakujejo popolno enakopravnost. — Gospodarska ekspanzija Nemčije.

Dunaj, Avstrija. — Po razvoju dogodkov zadnjih dni se more sklepati, da bo postala mala Avstrija hitreje popolna provinca nazijske Nemčije, kakor se je pričakovalo po ugodnem sestanku med Hitlerjem in kanclerjem Schuschniggom pred mesecem dni. Naziji namreč uporabijo vsako najmanjšo priliko, da napredujejo korak za korakom s svojim vplivom. Vlada jim kot taka uradno sicer še ne priznava legalnega obstoja, vendar je le še vprašanje časa, da bo postal njihov pritisk tolikšen, da mu na vladnih mestih ne bodo več kos.

Da bi se naziji ovirali pri svojih javnih zborovanjih, o tem skoraj več ni govora. Kontrolo nad javnimi zborovanji ima namreč notranje ministrstvo; tukaj pa sedi na čelu, kakor znano, Hitlerjev pristaš, dr. Seyss-Inquart, in se nazijem torej od te strani ne bati nikakega preganjanja. Tako so postali drzni že do take mere, da so objavili, da se bo vršil poseben "Nemški dan", za katerega so določili nedeljo, 27. marca, in na ta dan se nameravajo po vseh avstrijskih mestih prirediti obhodi in manifestacije za propagando v prid nazijske Nemčije. Uporabili bodo naziji tudi dan, da bodo javno pokazali, kolikšna je njihova moč v državi. Prav verjetno je, da bodo na podlagi te moči sli nabo še korak dalje in enostavno zahtevali, da se jim izroči vlada.

Kake metode se poslužujejo naziji, da dosežejo svoje cilje, se je pokazalo zadnji ponedeljek v Gradcu, na Štajerskem. Med novim deželnim poglavarjem, dr. Karlom Trummerjem, in nazijskimi voditelji se je vršila konferenca, na kateri so naziji zahtevali, da se jim od sedmerih mest v štajerski provincijalni vladi oddajo tri mesta. Trummer jim je ponudil samo eno mesto, na kar so naziji takoj uknili razgovore in odšli. Par minut nato pa so z nazijskimi uniformiranimi četami in z drugimi svojimi pristaši prišli nazaj pred vladno poslopje, kjer so se vprizorile burne demonstracije proti Trummerju in so množice proti njemu kričale, da se ima odstraniti.

Da se imajo v kratkem pričakovati nove odredbe, s katerimi bodo postali naziji popolnoma enakopravni, je novi notranji minister sam povedal na nekem shodu zadnji teden. Obljubil je svojim pristašem, da bodo naziji kmalu lahko prišli do državnih služb, kakor hitro se nekoliko poleže sedanje politično razburjenje. Dalje, da bo dovoljeno tudi nositi nazijske znake, svastike, in enako tudi razobešati zastave z znamenjem svastike in javno se bo lahko tudi pela nazijska himna.

Tudi v gospodarskem oziru hiti nazijska Nemčija, da pri-

600 SE JIH POTOPILO

Težka izguba za španske nacionaliste.

Gibraltar. — Kakor se glasi poročilo iz angleških mornariških virov, je okrog 600 španskih nacionalističnih mornarjev izgubilo življenje v Sredozemskem morju, ko so jim v nedeljo potopili lojalisti njih 10,000 tonsko bojno ladjo Balears. Potapljačom so prihitele na pomoč bližnje angleške bojne ladje in rešile smrti 200 ostalih mornarjev. Kmalu po tem dogodku pa so nacionalisti utrpeli še nadaljnje izgube. Njih bojni aeroplani so namreč napadli pristanišče lojalistov v mestu Cartagena, toda pri tem sta bila dva aeroplana izstreljena iz zraka.

PO 22 LETIH POSTALI "MOKRI"

Albany, Ga. — Okraj Dougherty, ki je znan kot zimski resort, je imel zadnji ponedeljek glasovanje, ali naj se dovoli prodajanje alkoholnih pijač; proti predlogu je bilo oddanih samo 197 glasov, zanj pa 1274. Tako bo ta okraj prvi, ki bo končal 22 let trajajočo suho postavo v državi Georgia. Država sama je nedavno sprejela zakon, ki dovoljuje posameznim okrajem, da sami odločajo o prometu z alkoholom.

PASTORJA DRŽIJO SE ZAPRTEGA

Berlin, Nemčija. — Evangeljski pastor Niemoeller, ki je bil zadnji teden od sodišča oproščen, je bil takoj nato zopet zgrabljen od tajne policije in odpeljan v neko koncentracijsko taborišče. Podrobnejše ga se o njem ne ve. Policija pravi, da ga je zaprla zato, da prepreči morebitne demonstracije proti njemu.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"!

NOVE ZNAMKE SE BODO IZDALE

Washington, D. C. — Prihodnje leto se bo izdalo 31 vrst novih znamk, s katerimi se bodo nadomestile sedanje. Tako je izjavil zadnji ponedeljek gen. poštni mojster Farley in dejal, da ima od predsednika Roosevelta že potrebno odobritev. Na znamkah bodo zastopani vsi predsedniki, ki so že umrli, in poleg tega tudi Martha Washington ter Benj. Franklin. Coolidgeva slika bo na petdolarskih znamkah. Nobena, še živeča oseba ne bo na znamkah dobila mesta.

KRIŽEM SVETA

— Šanghaj, Kitajska. — Dva neznanca sta zadnji ponedeljek napadla in ubila kitajskega generala Cow Feng-či, ko je stopil iz svojega stanovanja v francoski koncesiji. Baje se je ta mož pogajal z Japonci za neko visoko mesto v zasednem ozemlju.

— Havana, Kuba. — V tokrek zjutraj so vojaške čete vdrle v neko votlino, kjer se je vršila tajna seja za zaroto proti vladi. Vojski so ubili štiri udeležence, dočim so ostali pobegnili.

— Berlin, Nemčija. — Kakor se ugotavlja, bo prispel semkaj z Dunaja avstrijski vojni minister, Wm. Zehner, in se bo udeležil prihodnje nedelje posebnih proslav skupno z nazijskimi voditelji, s čimer se imajo pokazati tesni stiki med Avstrijo in Nemčijo.

BOJE SE ZAMERITI HITLERJU

London, Anglija. — Angleška vlada je zadnji ponedeljek izrekla svarilo angleškim vsake ostreje kritike proti Nemčiji, češ, da je to važno pri reševanju mednarodnih zadev. Povdarilo pa se je, da se proti listom ne bo uporabljala sila, marveč se pričakuje, da bodo sami imeli dovolj uvidevnosti.

NAKLADA ZA BOGATAŠE

Pristaši velebiznesa v poslanski zbornici kriče proti novim nakladam v davkih.

Washington, D. C. — V poslanski zbornici je točasno v razpravi novi davčni zakonski predlog, za katerega je izdelala osnutek vlada sama. Kakor se razvidi, se bo bila še ljuta besedna bitka, predno bo ta predlog v eni ali drugi obliki sprejet.

Pristaši bizniških in industrijskih magnatov so zagnali krik nad določbo v predlogu, po kateri bi bile občutno prizadete take velike korporacije, v katerih imajo večino delnic ali posamezniki ali pa njih družine. Poleg vseh drugih davkov bi se namreč naložila takih korporacijam še posebna naklada 20 odstotkov. V poštev bi prišla korporacija, v kateri ima nadpolovično večino delnic ena sama oseba, ali kjer 53 odstotkov delnic lagastujejo dve osebi, ali 56 odstotkov tri osebe, 59 štiri osebe, itd., do 75 odstotkov, ki so v rokah deseterih oseb. Podjetja, ki imajo manj kakor \$60,000 čistih dohodkov na leto, bi bila od te določbe izključena.

AEROPLANSKA NESREČA

New Delhi, Indija. — V centralni Indiji je zadnji ponedeljek neki francoski potniški aeroplan treščil na zemljo, pri čemer je bilo ubitih sedem oseb, med njimi ena ženska.

DELO NA CESTAH SE KMALU OTVORI

Springfield, Ill. — Pri graditvah cest v Illinoisu bo tekom enega meseca dobilo delo okrog 14,900 ljudi, kakor se je izrazil direktor departmента za javna dela. Porabilo se bo v to svrhu do 17 milijonov dolarjev in kontraktorjem je naročeno, naj prično s temi deli letos bolj zgodaj kakor navadno.

Iz Jugoslavije

Huda prometna nesreča blizu Vidma pri Krškem, ki bi skoro zahtevala človeško življenje. — Žalosten konec vesele svatbe v Slovenskih goricah. — Smrtna kosa. — Nezgode, nesreče in drugo.

Tovorni avto razbil osebnega

Videm pri Krškem, 18. febr. — Pri Stari vasi se je pripetila huda avtomobilska nesreča. Z osebnim avtom sreskega cestnega odbora iz Brežice sta se peljala na neko komisijo v Rajhenburg cestni nadzornik Vladimir Tominc, ki je tudi šofiral, in pa banovinski tehnični uradnik Lavoslav Levstik. Na ovinku pri vходу v Staro vas pa mu je privozil nasproti velik tovorni avto podjetnika Josipa Rojca iz Slovenjgradca. Vodil ga je šofer Vinko Sedej, poleg njega pa je bil tudi lastnik sam. Osební avto se je poleg tega še vžgal in je bila velika nevarnost eksplozije. Najkritičnejši pa je bil položaj obeh uradnikov, zlasti Tomince, ki ga je volan močno pritisnil v prsni koš in so ga šele bližnji prebivalci Starovasčani rešili iz smrtnonevarnega položaja. Na kraju samem je zdravnik dr. Bogataj nudil prvo pomoč obeh poškodovancema. Tomince je obvezal in takoj odpisal v brežiško bolnišnico med tem ko je Levstika, ki je imel le manjše poškodbe, napotil po mali operaciji v svoji ordinaciji v domačo oskrbo. Voznikoma tovornega avta se ni nič pripetilo.

Po svatbi v bolnišnico

Maribor, 11. febr. — Svojevrsten dogodek se je pripetil na svatbi posestniškega sina Janeza Janžekoviča v Čremljenjsku pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. Svatje so se skoro že razhajali, ko se je nenadno vnel prepir in je neki kmečki fant z nožem navalil na ženina in mu zadal več hudih zbodljajev po hrbtu, nogah in rokah, tako da je ženin ves krvav obležal na tleh v nezavesti. Ko se je nevesta zavzela za svojo ženina, je napadalec zavmahnil z nožem tudi proti njej ter ji prizadejal nekaj lahkih poškodb. Navzočim se je posrečilo, da so napadalec odstranili nakar so pričeli o-rožniki s poizvedbami ter zaslíšanjem. Ženina so vsega krvavega in s hudimi poškodbami pripeljali v mariborsko splošno bolnišnico, kjer je v precejšnjih bolečinah prebil svojo prvo poročno noč. Na omariči kraj njegove bolniške postelje pa je tradicionalni ženitovanjski kolač, ki bi ga bil moral prnesti na svoj novi dom, pa so mu ga izročili ob prevozu v bolnišnico, da ga bo lahko po okrevanju, četudi s precejšnjo zakasnitvijo, izročil svoji mladi ženi. Zdravstveno stanje zabodenega ženina je sicer resno vendar pa upajo zdravniki, da ga bodo ohranili pri življenju.

Nesreča pri delu

V Vojniku je zgrabila cikularka za roko 26 letnega

delavca Franca Kranjca, mu odtrgala sredinec in razmesarila kazalec in prstanec. Moral je v bolnico.

Smrtna kosa

Na Krki je umrla Marija Zupanc, rojena Adamič, mati župnikov Andreja in Alojzija Zupanc, stara 82 let. — V Ljubljani je umrla Angela Žabkar. — V celjski bolnici je umrla Kristina Sabin, postrežnica iz Celja stara 60 let.

Statistika prestolice Slovenije

Po policijskih podatkih je bilo koncem lanskega leta v Ljubljani okoli 86,000 prebivalcev. Umora ni bilo lansko leto v Ljubljani nebenega, pač pa trije uboju, 22 hudih telesnih poškodb, 4 -požigi, -9 ropov, 1777 tatvin, 86 utaj in 171 prevar. Celotna škoda zaradi prestopkov proti tatvini je znašala 2,444,000 dinarjev; policiji se je posrečilo, da je vrnila oškodovancem nad polovico te svote. Samomorov je bilo 54, poskusov samomora pa 40. Mesto je obiskalo 55,542 tučev, med temi 535 Amerikancev.

V slovenske roke

Iz Gor. Radgone poročajo, da razprodajajo veleposestvo Zorzini. Preko 30 obmejnih Slovencev je pokupilo manjše in večje komplekse te zemlje. Lastnik veleposestva je Nemeč in stanuje na Dunaju. Pri razprodaji ga je zastopal veleposestnik Sommer iz Nemške Radgone. S to razprodajo je prišel lep del obmejne zemlje v slovenske roke.

Promocija

Za doktorja vsega zdravilstva je na univerzi v Zagrebu promoviral Viktor Volčjak iz Virmaš pri Škofji Loki na Gorenjskem.

Stroga sodba

Janez Gnidovec, 63 letni vdovec, je bil nekaj dober posestnik, a je sedaj reven preužitkar ter je začel na stara leta celo krasti in berati. Tako se je zgodilo, da je posestnici Jožefi Šuštaršičevi v Vižmarjih meseca januarja ukradel pet krvavic. Gospodinja ga je zapazila in ga nagnanila. Sedaj je bil Janez obsojen na štiri mesece strogega zapora.

Gorelo je

V Libeličah pri Dravogradu je zgorela hiša in gospodarsko poslopje posestnice Lize Prusnik. Ogenj je izbruhnil prednoč, ko je bila gospodinja na obisku pri svojih v Celju. Doma sta bila samo 84 letna služkinja Neža Predolnik in 53 letni hlapec Peter Vinturini. Prihiteli gasilci in domači su oba komaj še živa rešili iz goreče hiše.

DOBRODOŠLICA LETALCEM

Države južne Amerike so navdušeno pozdravljale šest vojaških letalcev Zed. držav, ki so nedavno napravili 12,000 milj dolgi polet, da prisostvujejo inauguraciji argentinskega predsednika Ortiza. Slika kaže, ko ameriški poslanik čestita poveljniku teh letalcev.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoj po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: **EDINOST PUBLISHING CO.**
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by: **EDINOST PUBLISHING CO.**
Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti deposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopolne. — Na dopise brez podpisov se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Druga plat zvona

Slovenski komunisti in socialisti se že več let bahovito postavljajo z boljševiško Rusijo, češ, kako vzorno in vzgledno demokracijo predstavlja sodobna Rusija. Mnogi so bili za boljševiško demokracijo tako vneti, da so šli v Rusijo iskat boljše bodočnosti. Ni vzelo dolgo, ko se je vsak tak vrnil nazaj v Ameriko, priznavajoč, da se je silno motil in da se je v Ameriki s kruhom skregal takrat, ko se je odločil za Rusijo.

Številni taki vzgledi niso pomagali nič in še danes ne pomagajo nič. Komunisti pač trdijo naprej in prerokujejo, da zlato dobo doživlja Amerika le tedaj, kadar pride revolucija, na način, kakor v Rusiji.

Mi smo že pred dvajsetimi leti trdili, da ruski boljševiki nimajo poštenega namena. Tedaj so v Rusiji vladali: Lenin, Trocki, Jagoda in mnogi drugi rdeči sodrugji. Razun Trockega so vsi navedeni že prejeli zasluženo plačilo. Le Lenin je umrl menda naravne smrti. Drugi so padali od istih rok, katerim so preje same zapovedavali smrtno izvršitve. Vsi po vrsti so obdolženi raznih prestopkov, veleizdaje in vseh mogočih grehov. Če so obtožbe proti Trockiju, Jagodi, Rykovu, Radeku, Bukharinu, in drugim le količkaj resnične, je to potem jasen dokaz, da je Rusija po revoluciji padla v roke največjim nepridipravom. In ker gotovo tudi niso brez vsake krivde, je torej le res, pred čemer je zlasti katoliški tisk opozarjal ljudstva pred boljševiškim voditeljem.

Če kaj bi morali ti slučajji odpreti ljudem oči, koliko je za zupaťi komunističnim voditeljem.

Poleg vsega so zelo značilni tudi drugi slučajji. Pred nedolгим je v Bukarešti izginil neznanokam Feodor Butenko, načelnik ruske poslaniške pisarne Rumunije. Svet je ugibal, kaj se je zgodilo. Zdaj je pa prišlo na dan to, da je bil Butenko osumljen zveze z zaroto proti Stalinu. Koliko je resnice na tem, še ni znano. Res pa je, da se Butenko ni hotel odzvati pozivu, da se naj vrne v Moskvo. Zvedel je namreč, da je obtožen in da ga čaka v Moskvi sodba in "čistka". Kaj to pomeni že razumete. Onega, ki danes v Rusiji zadene "čistka" je ekspediciran v krstovo deželo brez vsake "retur karte". Butenko se je skrnil in pred nekaj dnevi se je pojavil v Rimu. Zanimivo je, da Butenko, ki je nekoč sam naučeval druge za komunizem, zdaj sam javno izjavlja to-le:

"V Rusiji vlada točasno najbolj strašna oblika suženjstva, ki jo pomni zgodovina človeštva.

"Pravica se tepta, kakor se še nikoli ni teptala.

"Delavci živijo življenje, ki ni nič drugega kakor lakota in pomanjkanje.

"V Ukrajini sami so boljševiki postrelili na deset tisoče ljudi, ali jih internirali, ali jih drže v zaporih, zato, ker se ne strinjajo z diktaturo.

"V Rusiji ni mesta za nobeno pristo in svobodno misel, ne med ljudstvom, ne v političnih krogih, ne kje drugje.

"Kdor ni z diktaturo v Moskvi, ga čaka čistka, ki čisti s krogliami."

"Pod carjem je bila tiranija, ali v primeru s sedanjim boljševiškim vladanjem so bila nebesa.

"V Rusiji danes nima delavec plače, s katero bi se preživel. Delavec je v sodobni Rusiji suženj. Delati mora, kjer se mu odkaže in nima nobene svobode.

"Delavec v današnji Rusiji vidi le redkokada meso na mizi. Meso je v Rusiji za delavca redka razkošnost."

— Tako Butenko!

— Butenko je sam komunist in o kakih izmišljotinah ne more biti govora. Ta njegova izjava pove jasno, kaj ima delavstvo pričakovati pod komunističnim sistemom.

Slovenski delavci proučajte in razmišljajte o tem, potem pa sodite, kako nespametno je nasedati komunističnim zavajalec, ki danes po Ameriki lovijo kaline z anti-fašistično krinko na obrazih.

Res je, da se delavcem marsikje gode krivice. Upravičeni so do boljših razmer, do večjega zaslužka in boljšega življenja. Ampak življenje, ki ga imajo delavci v Ameriki so še vedno nebesa proti življenju, ki ga morajo živeti delavci v komunistični Rusiji. V Ameriki delavci lahko svobodno volimo uradnike od predsednika doli do

zadnjega vaškega pisarja. V Ameriki delavci lahko svobodno zborujejo, stavkajo in imamo vladno zaščito pri tem in posebne vladne ustanove, ki skrbje za socialno plat delavcev. V Ameriki lahko delavci izdajajo svoje časopise in lahko kritizirajo vse uradnike gori od predsednika navzdol. In še marsikaj drugega imajo. Res pa je, da se jih še vedno izkorišča in se jim povzroča še vedno mnogo trpljenja. Ampak svoboda pa le imajo, vsaj politično!

Kaj pa ima ruski delavec v sodobni komunistični Rusiji?

Ali sme ruski delavec vlado kaj kritizirati? Ali sme ruski delavec v tisku kritizirati n. pr. Stalina, ali kakega drugega voditelja? Ali se ima sploh kam za pritožiti in more pričakovati, da bi prišel do pravične razzodbe? Kaj še!

In za tako demokracijo, kakor jo imajo zdaj v Rusiji se naj ameriški delavci navdušujejo? Kdor se, ta zasluži, da se ga pošlje s prvim vlakom v blaženo Rusijo, da ga komunisti ozdravijo, kakor so že marsikoga!

KAKO SE IMAJO V MRZLI MINNESOTI

Gilbert, Minn. Bolj redki so dopisi iz naše nasebine, pa saj včasih morda res ni kaj poročati. O delavskih razmerah je že bilo poročano v listu dne 11. februarja, zato naj jaz tukaj opišem, kako smo v preteklem letu olepsali našo cerkev sv. Jožefa. — Takoj po Velikonoči so g. župnik dali obnoviti cerkev od znotraj, da se paj prav lepa izgleda in tako je tudi postopje obvarovano pred mrazom. Vse to je stalo okoli \$190.00. Ko so Father Vodusek mimogrede enkrat obiskali našo cerkev, so delo jako pohvalili. — Potem so č. Father Schweiger in cerkveni moške se dogovorili, da bo treba odstraniti zemljo in tako bomo prišli do lastne dvorane pod cerkvijo. Vidite, danes imamo tudi to. Največ tega dela so napravili delavci, ki so delali na PWA v parku na reliefnih delih in sicer po "šihuti" od 3. do 8. ure popoldne. Pa so pomagali tudi farani s prostovoljnim delom. Eni so se zares izkazali kot zavedni farani, ki so pomagali z delom in denarjem. Seveda, so pa tudi taki, ki niso ne z enim, ne z drugim. Pa tudi č. g. župnik so delali. Da bi jih v dragi čitatelji videli, kako so se trudili. Za vsako delo so znali prijeti. — Vse to je stalo precej denarja, približno \$4792.40, to je za cerkev in dvorano, pa bi bilo še več, če bi farani s prostovoljnim delom toliko ne pomagali. Seveda, ni še vse dokončano in bomo z delom nadaljevali v letošnjem letu. — Tako se bodo delale nove okrogle stopnice do cerkvenih vrat. Na cerkveni lopi pa se bo sezidala lepa lurska kapelica. To, kakor se namerava, se bo dovršilo letos. — Dvorana je velikega pomena za cerkvene seje, kakor tudi za šolo. Vsaki ponedeljek in torek je katolikem za šolarje od 4. do 12. razreda in se menjavajo vsako uro. Tako je po vseh šolah, ki spadajo pod okraj Gilbert. — G. župnik so tudi vpeljali, da imajo sv. mašo

v soli na Elcor, kjer živi približno nad 200 duš. Tako je za nje lepo preskrbljeno. Mašo imajo v nedeljo ob pol deveti uri. — Č. g. župnik radi obiskujejo bolnike in revnimi radi pomagajo ter če jim je mogoče, kateremu tudi delo preskrbe. Pri pogrebih slišimo vzpodbudne govore, ki naj rode sad na živih. — V letu 1937 je bilo pri nas nad 3000 sv. obhajil, poročenih je bilo 17 parov, krstov je bilo 16, umrlo je pa 10 oseb. Med njimi so tudi Rt. Rev. Mgr. M. Bilban, ki so umrli 13. jan. lanskega leta.

Naš pionirski slovenski list, starosta Amerikanski Slovenec ima tudi letos kampanjo za nove naročnike. Cenjeni zastopniki in zastopnice v Minnesoti in po celih Združenih državah, delujte za razširjanje našega prvega slovenskega lista v tej zemlji, nabirajte nove naročnike in oddajte svoje glasove našemu č. g. župniku Rev. Schweigerju. Zlasti vi, ki živite v Minnesoti. Saj nas je veliko Slovencev v Minnesoti in glejmo na to, da nas ne bo ena sama slovenska župnija, to je jolietiska, v državi Illinois, prekosiła s številom glasov. Naj bi bilo v letošnji kampanji zaznamovati ta uspeh, da bi vsak naročnik ali naročnica, pridobil po enega novega. Pomnilmo, da zastopniki ne morejo vsega, ampak jim moramo mi vsi priskočiti na pomoč. Vsak naročnik naj se zaveda, da s tem, da pridobi novega naročnika, stori veliko dobro delo.

Se nekaj moram omeniti, no vo dete, v vrsti naših slovenskih revij in časopisov, je zagledalo beli dan in to je naš novi mesečnik "Novi Svet", ki je zagledal beli dan tam v milijonem mestu, v Chicagi, Ill. Prav zauberfantiček je to z lepim imenom, ki prosi rojake, če bi jih smel obiskovati tako le po enkrat na mesec, za bora dva dolarja. Vidite rojaki, za to malo ceno \$2.00, pa bo prihajal v vašo hišo. Mlad je še, pa ima vse polno zanimivosti v sebi in tudi podučil vas bo v marsičem. Naročite

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

(73)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je Lady Greytoke spravila vse skupaj, da odidijo v džunglo neznanim dogodkom nasproti, toda s upanjem, da pridejo do Evropejcev, se je obrnila k Brownu in mu rekla: "Vodi jih ti nekaj časa, jaz se v kratkem vrnem." Po teh besedah je naglo stekla nazaj k uti katero so bili malo prej zapustili.

Brownu se je zdelo, kakor da je nekaj pozbala ali kaj, vendar jo ni nadlegoval z vprašanji. Ona se je vrnila nazaj zaradi tega, da je potisnila pri vhodu v ujo, na viden kraj, plamo. "Morebiti pride tod mimno beli človek, ki bo pisno bral in vedel, kam so šli. Morda bo to sam Tarzan, njen mož..."

... Toda tudi Tarzanu se ni godilo nič boljše kot njegovi soprogji, kajti nevarnost je pretela, da pade v roke Udalovim vojakom, kateri so imeli v svoji oblasti njegove zveste vojake Wazire. Gorje, če ga zasadijo, da jih opazujeta potem se gotovo ne bo mogel rešiti in tako ga bodo uničili z Waziri vred.

Zares, prav nič zavidljiv ni bil njegov položaj. Ko je tako premišljeval, je zapazil skoki veje drevca, kako je korakalo nekaj vojakov k koči, kjer so bili ujeti njegovi vojniki Waziri. Vedel je, da grede po nje, da to, da jih bodo trpinčili. Takoj se je odločil, da pomaga svojim zvestim Waziro.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

ni bilo časa in sedaj ga je prav malo. Vi tam po širnem svetu, ki to berete, o tej moji stiski, usmiliti se me, da ne potegnem "Bubi Prize." Kdor ve da sem fest fant, pa naj za me glasuje, da se mi ne bodo preveč v pest smijali, ko bom morda zadnji. Tako le recite: Pa naj bodo enkrat glasovi za A. Grdinata, da ne bo zadnji! To mi bo pomagalo. — Se še oglasim.

A. Grdina

CHICASKA SLOVENKA SE OGLAŠA

Chicago, Ill. Iz vseh krajev prihajajo novice v Amerikanskega Slovenca, katere z veseljem prebiram in v ponedeljek, ko lista ni, mi je v resnici dolg čas. Sicer pa smo ob ponedeljkijh ženske navadno bolj zaposlene kot druge dni, ko je treba prati. V starem kraju so bile ženske bizi takrat, ko so kruh pekole. Če smo takrat otroci odprli vežna vrata, smo jih morali zlasti pozimi naglo zopet zapreti, da ni kruh "doli padel". — Novic tukaj ne izvem posebnih, ker živimo precej daleč od slovenskih rojakov. Vreme je pa še precej lepo. Snega nismo imeli posebno veliko in zima tudi ni prehudá in živo srebro menda še ni padlo pod ničlo. Tako preživljamo zimske mesece in kmalu bomo stopili v pomladno dobo.

Ob enem s tem dopisom pošiljam enoletno naročnico za list, glasove pa poklonim Mrs. Josephini Meglen v Pueblo, Colo., da bo prišla na lestvi kandidatov bolj visoko. — Da, dragi bralci, sedaj je kampanja za Amerikanskega Slovenca. Vi, ki živite v večjih nasebinah, kjer vas je več rojakov skupaj, le pridno poagirajte za nove naročnike, pa pohičite, da bodo vaši glasovi več šteli. Agitirajte za list, da se katoliški časopis razširi. Po manjših nasebinah, kjer ni mate svojih kandidatov, pa ne veste komu bi poklonili glasove od plačanih naročnin, bi vam jaz priporočala, da bi jih poklonili Mrs. Josephini Meglen, v Pueblu. Ona je že večletna dobra delavka in marljiva agitatorica za Amerikanskega Slovenca. Pred štirim leti je bila četrta na lestvi kandidatov in dobila četrto nagrado, zlati prstan, ki se ji prav gotovo še sedaj sveti na roki. Jaz bi se zelo veselila, če bi Pueblo zopet prišla na vrh kandidatke liste, Mrs. Meglen bi pa tako postala kraljica. Če bi do tega prišlo, bi tudi moje prijateljice prišle h kronanju, vse iz Canon City in Rockvalle, Colo. — Se enkrat, naročite se na list sedaj, stari naročniki pa plačajte svojo naročnico, da bo več glasov. — Pozdravljeni bralci in bralke tega lista.

Antonija Blatnik

Ali si tekoma kampanje že nagovoril kakega svojega prijatelja, da se naročil na katoliški list? Zakaj ne poskusiš?

Na operaciji
So. Chicago, Ill. — Pretekli teden 2. marca je bila na operaciji v St. Therese bolnišnici v Waukeganu, Ill., Mrs. Mary Shifrer, soproga dobro poznane rojaka in farana Mr. Martina Shifrerja z Ewing Ave. Operacija je srečno prestala in se ji obrača na bolje, kar ji tudi vsi želimo.

Vest iz domovine
Cleveland, O. — Rojak Mr. Vinko Opara je prejel pred kratkim iz stare domovine žalostno vest, da mu je v Rodiku na Primorskem umrl oče Anton Opara, v častiljivi starosti 80 let. Tukaj zapušča tri sinove in eno hči ter eno hči v Argentini.

Himen
So. Chicago, Ill. — Presenetil nas je naš dobro poznani intelligen Mr. Frank Zisherle mlajši. Predstavil nam je svojo soprogo bivšo Miss Ada Jean Martin. — Poročena sta bila v Notre Dame University v Indiani, kjer je Frank poprej študiral. — Bilo srečno! na mnoga leta!

Nesreča rojaka
Arcadia, Nebr. — Žalostne smrti je pred kratkim umrl tukajšnji farmar rojak Karl Panec, v starosti 52 let. Hotel je posekati neko drevo, pa je nesreča hotela, da se je drevo zrušilo nanj in ga ubilo. Zapušča žalostno soprogo in tri sinove. Doma je bil iz Zagorja ob Savi.

Žalostna vest
So. Chicago, Ill. — Tukajšnja rojakinja Mrs. Magayne je te dni prejela iz stare domovine žalostno sporočilo, da ji je v Postojni, v zasedenem ozemlju umrla njena sestra Margareta Brezic, rojena Srebotnjak, in sicer je umrla dne 1. februarja. Zapušča soproga, tri otroke, mater, brata in tri sestre ter več sorodnikov.

Na ženitovanjsko potovanje
Chicago, Ill. — Dne 26. febra. sta bila v tukajšnji slovenski cerkvi sv. Štefana poročena Miss Molly Kerzišnik z Mr. LeRoy Hopp. Nevesta je blagajničarka pri Illington gledališču. Mladoporočena, katerima želimo vso srečo, sta odšla na ženitovanjsko potovanje v sončno Florido.

Rad bi izvedel kaj več
Milwaukee, Wis. — Bral sem v Amerikanskem Slovencu, da je v Anacondi, Montana, zmurnil rojak Anton Fon. Prosim, če more kateri od rojakov kaj več sporočiti o njem, naj mi piše, kajti sem njegov najbližji sosed v starem kraju v Trnovem pri Kobaridu na Tolminskem. — Moj naslov je: Frank Fon, 707 West Pierce St., Milwaukee, Wis.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

PRED ZAKLJUČKOM PRVE POLOVICE KAMPANJE

Joliet — Slovenski Rim — na prvem mestu! — Minnesota na drugem in Chicaga na tretjem mestu. — Komu bo zmago naklonila prva polovica kampanje, pokaže prihodnje poročilo.

Mi smo že večkrat povedali, da kadar gre za kako koristno slovensko katoliško stvar, takrat je vrla slovenska naselbina v Jolietu vedno v prvih vrstah. Tudi v tej kampanji za razširjenje katoliškega dnevnika "Amer. Slovenca" je tako. Ta aktivnost naših vrlih jolietjskih rojakov naj bo za vzgled drugim, ki naj isto tako tekem te kampanje store kar se storiti da za razširjenje slovenskega katoliškega tiska med nami.

Na drugem mestu je Minnesota, katero nazivajo za zibelko Ameriške Slovenije. Na tretjem mestu je pa slovenska naselbina v Chicagi. In za temi sledijo drugi.

Kdo pa skrbi v vsaki kampanji katoliškega tiska, da dobijo naše odlične naselbine toliko publicitete v naši javnosti? To so naidušeni in marljivi zastopniki(ce) katoliškega tiska po naših naselbinah. Ti so tisti borci, ki skrbre, da po naših naselbinah ne pada uplív katoliškega tiska. Ti so tisti, ki s svojim delom in trudom skrbijo, da naše slovenske ljudi ne podjarmi in ne dobi svoje krepilje sovražni protiverski tisk. To so tisti naši junaki, katerim se ima slovenska katoliška javnost v Ameriki za zahvaliti v tem oziru. Naj te naše junake in junakinje Bog poplača, ker vse tako veliko in potrebno delo. Vi predragi slovenski rojaki, na katere vrata trkajo ti junaki in junakinje, jim pa med to kampanjo radi odpirajte svoja vrata. Sprejmite jih povsod, dajajte jim poguma in naidušenja, kajti katolištvo ni na svetu še nikdar potrebovalo dobrih marljivih agitatorjev bolj, kakor jih potrebuje v teh časih, ko protiverski sovražniki dvigajo sikajoče glave liki hidre proti krščanstvu in njegovim naukom. Za to naidušimo vse povsod vsi agitatorje katoliškega tiska. Dajajmo jim poguma, pa tudi sami vedno vsepovsod agitirajmo za čimvečje razširjenje katoliškega tiska med nami. Ne pozabite rojaki tega!

POZOR! Vse agitatorje v tej kampanji opozarjamo naj ne pozabijo, da V TOREK DNE 15. MARCA 1938. konča prva polovica letošnje kampanje "Amerikanskega Slovenca". Pazite da bote oddali svoje pošiljke na pošto pravočasno, da bodo nosile bote oddali svoje pošiljke na pošto pravočasno, da bodo nosile datum poštne pečata Z DNE 15. MARCA. Vse pošiljke z poznejšim poštnim datumom, bodo štele polovico manj, kakor pa zdaj v prvi polovici kampanje. NE POZABITE TEGA!

Kdo bo na vrhu liste ob zaključku prve polovice kampanje? Veliko vprašanje! Pa vendar lahek odgovor: kdor bo te dni bolj agitiral in pridobil najviše število novih naročnin, ker nove naročnine so ki največ štejejo. Te štejejo DESETKRAT toliko, kakor stare, zato agitirajte vse povsod za NOVE NAROČNINE, da si s tem nakopite čim večje število glasov in da pridete na prvo mesto na listi kandidatov.

Zdaj je zlati čas za agitacije. Zdaj na noge vsi, vsako prsto uro, za končno zmago!

Kandidatje so dobili do torika opoldne naslednje število glasov:

MR. JOZEF FAJFAR, Chicago, Ill. je dobil sam 13 starih naročnin, kar da 6400 gl.; od Mr. Josepha Šuštaršiča, Calumet, Mich. 1500 gl.; skupaj to pot 7900 NADALJNIH GLASOV.

MR. ANTON GRDINA, Cleveland, Ohio, je dobil te dni od Mr. Frank Kokal, Universal, Pa., 550 gl.; od Mr. John Prisel Cleveland, Ohio, 3600 gl.; skupaj 4150 NADALJNIH GLASOV.

MR. ANTON JELENICH, Joliet, Ill., je dobil od Mr. Joseph Bregar, Standard, Ill., 750 gl.; Mr. John Kramarich in Mr. Anton Jelenich, Joliet, Ill., sama sta pa dobila 5 novih in 5 starih naročnin, kar da 17,000 gl.; skupaj to pot 17,750 NADALJNIH GLASOV.

MRS. JOSEPHINE MEGLEN, Pueblo, Colo., je dobila te dni od Mr. Peter Majerle, Kansas City, Kans. 1 novo in 3 stare naročnine, kar da 3750 glasov; Mrs. Jos. Meglen, Pueblo, Colo., sama je poslala 1 novo in 5 starih naročnin, kar da 5100 glasov; skupaj to pot dobi 8850 NADALJNIH GLASOV.

REV. FRANCIS SCHWEIGER iz Gilbert, Minn. je dobil te dni od Mrs. J. Kastelic in A. Nemgar iz Eveletha, Minn., 1 novo in 6 starih naročnin, kar da 4625 gl.; Mr. Frank Shega, Hibbing, Pa., 250 gl.; skupaj to pot 4875 NADALJNIH GLASOV.

Kandidatje se nahajajo v sledečih pozicijah:

Table with 2 columns: Name and Number of votes. Includes MR. ANTON JELENICH (54,025), REV. FRANCIS SCHWEIGER (46,500), MR. JOZEF FAJFAR (37,150), MR. ANTON GRDINA (31,200), MRS. JOSEPHINE MEGLEN (29,765), REV. JOHN SHOLAR (3,750).

KDO BO PRIHODNJIČ NA VRHU?

ZA PIRUHE

bo poslal marsikdo svojim domačim v stari kraj kak dar. Mi pošljamo denar v stari kraj in druge dele sveta zanesljivo in točno že več let. Denar dobijo prejemniki na dom potom pošte brez vsakega odbitka. Pošljite vašim velikonočna darila pravočasno. Včeraj so bile naše cene:

Table with 2 columns: Currency and Amount. Includes V JUGOSLAVIJO (Za \$ 2.55, 100 Din) and V ITALIJO (Za \$ 6.50, 100 Lir).

Pri večjih svotah poseben popust. ZA IZPLAČILA V DOLARJIH: Za \$5.00 pošljite \$5.75, Za \$10.00 pošljite \$10.85, Za \$25.00 pošljite \$26.00

Vsa pisma pošljite na:

John Jerich

1849 W. CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS

STAREJŠI IN MLAJŠI FARLEY

Generalni poštni mojster Jim Farley, ko je bil nedavno s svojim sinom, Jimom, na počitnicah v Coral Gables, Fla.

HELIJ

Toda kako se boste izognili nevarnosti požara, ki jo predstavlja 190.000 kubičnih metrov vodika, katerega imate spravljene tam zgoraj v balonu nad nami, je med vožnjo na nekem poletu v Ameriko potnik in časnikar J. G. Fleury vprašal N. Kubisa, uslužbenca na "Hindenburgu". Kubis, star zrakovalec, ki je l. 1912 komaj ušel smrti pri požaru enega prvih "Zeppelinov", je bil prepričan zagovornik vodljivih zrakovlovov in je svojo stvar zagovarjal s strastjo. J. G. Fleuryju je na vprašanje odgovoril: "Res, zrakovlovi so zaradi posebne gradnje v nevihtah lažje ranljivi kakor letala. Mi se sleherne mu slabemu vremenu in nevihtam sistematično umikamo. Na pilotskem mostu je barometer naveda naša glavna navigacijska naprava. Radio nam vsak trenutek prinaša vremenska poročila in mi se vozimo, kjer ni neviht. — Jasnno, vodik je vnetljiv. S helijem bi nevarnost eksplozije in požara za vedno odstranili, toda saj veste, da so Zdruzene države, ki edine izdelujejo ta redki plin, odbile prošnje dr. Eckenerja, da bi mu ga dobavljale. Tako moramo naše lončke še naprej polniti z vodikom". Tako se je pletel razgovor med Fleuryjem in Kubisom, ko se je zrakovlov "Hindenburg" predzadnjikrat bližal ameriški obali.

labko preprečili s tem, da bi zrakovlov napolnili s helijem. Šele po tej katastrofi je Amerika dovolila izvoz helija v Nemčijo, seveda pod pogojem, da ga ne bodo uporabljali v vojne namene.

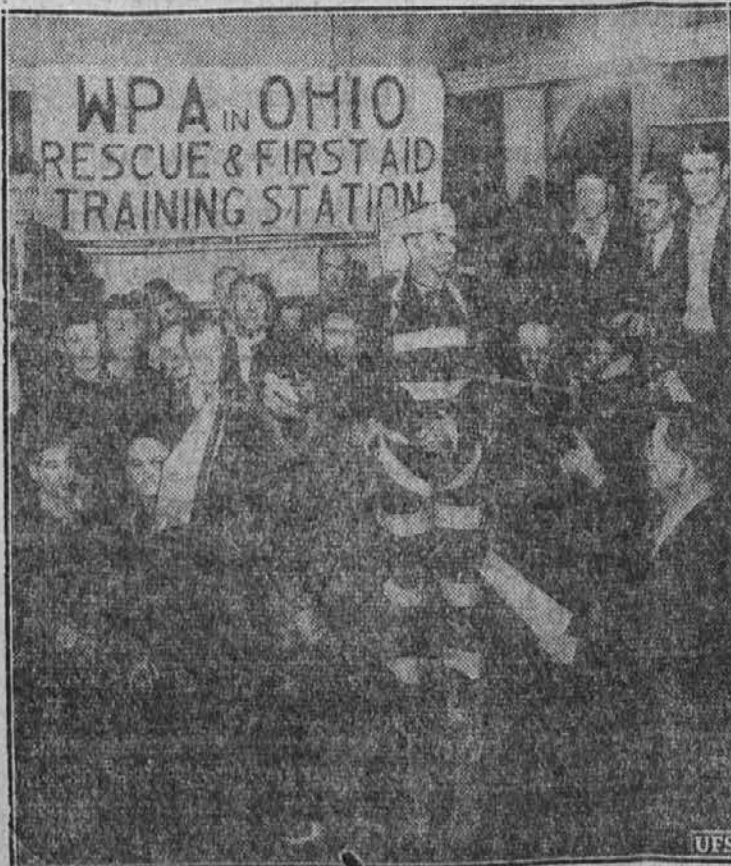
Helij je zelo lahek plin, skoro tako lahek kakor vodik, ima pa to veliko prednost, da je nevnetljiv in negorljiv. Prav radi tega so se evropske države, posebnno Nemčija, toliko časa potegovala za izvozno dovoljenje Ameriških Zdruzenih držav, kjer vsebujejo nekateri vrleci zemeljskega olja 2 odstotka helija. Zdruzene države so dosedaj izločile iz teh zemeljskih plinov več kot en milijon kubičnih metrov helija s pomočjo dolgega in zamotanega postopka.

V Evropi in drugod so se spraševali, ali ne bi mogli najti načina, da bi za potrebe zračnega prometa dobili bolj izdaten vir helija, tega dragocenega plina. In lotili so se problema izdelave helija, kar pa znatno strošeno še ni popolnoma raziskano in dognano.

Vse, kar vedo o nastajanju helija, je rezultat opazovanj in poizkusov angleškega učenjaka Ruthforda. Ta je zaprl v stekleno cevko kovino radij, da bi točno opazoval, kako izžareva. Čez nekaj ur je zapazil, da so se v cevki pojavili neki rumenkasti prameni, po čemer se helij gotovostjo more spoznati. Ta plin je torej zadnji ostanek spontane transformacije radija.

Nedolgo potem se je zgodila ona strašna nesreča in eksplozija "Hindenburga", ki bi jo

POUK ZA RUDARJE

G. T. Powell (na desni v ospredju) instruktor iz federalnega rudarskega urada, ko daje navodila WPA rudarjem v New Straitsville, Ohio, o prvi pomoči požarom. WPA rudarji plašajo pogostejši ogenj v nekem rudniku pod tem mestom, ki gori že pol stoletja.

Upravičeno smejo predpostavljati, da helij, kar ga imajo dosedaj v Ameriki stisnjena v jeklenih steklenicah, izhaja od razpadanja radija, ki se v notranjosti zemlje stalno razkrajja. Toda z isto pravico smejo trditi, da se je ta helij tvoril v teku geoloških dob in da je bil po preteku mnogih tisočletij "konzerviran", to je stisnjen v trdno obliko (podobno: para — voda — led) kot plin v trdni obliki skal, kakor imamo sedaj sklade premoga. Te malenkostne količine, ki jih dobijo v zemeljskih plinih na ameriških petrolejskih poljih in v termal-

nih vodah nekaterih francoskih vrtecev, izhajajo tako od počasnega tajanja in hlapljenja teh skal — skladišče helija.

Ta hipoteza se zdi od vseh najbolj sprejemljiva in verjetna, vendar pa ne more takoj odgovoriti na protivprašanje, ki ga stavijo: Zakaj najdemo helij vedno primešan dušiku? Od kod pride ta dušik? Ali iz notranjosti zemlje? Naj bo že karkoli hoče, verjetno je, da še ne bodo kmalu "pridelovali" helija iz takih skal. Mogoče bodo kdaj odkrili še kake nove vire v prirodni, zaenkrat pa vlada v tem vprašanju velika negotovost.

RAZNOTEROSTI

PRIKAZEN SE NE DA FOTOGRAFIRATI

Trije, ki so obiskali starodavno svetišče Kartagama na otoku Ceylonu, da bi napravili nekaj fotografirskih posnetkov, so doživeli čudovit dogodek, ob katerem niso mogli skriti groze, ki jih je navdala, ko je pred njihovimi očmi vstala ta pojava. To skupino so tvorili trije Angleži. Eden od njih je ta svoj obisk na otoku Ceylonu opisal takole:

"Ko smo stopili v svetišče, smo zagledali tam, kaka neka ženska v goreči molitvi dviguje roke proti nebu. Stopili smo malo bolj na desno stran svetišča. Jaz sem napravil nekaj fotografirskih posnetkov, tako da je bila ona ženska vedno v sredini filma. Tudi moji tovariši so skušali izrabiti lepo pozo ženske, ko moli v svetlišč ter so prav tako napravili več posnetkov. Na kratke povedano, trije različni fotografi smo slikali ono žensko, uporabili smo vsak svoj fotografirski aparat, svetloba pa je bila za fotografiranje naravnost nepričakovano ugodna. Slike so se sijajno posrečile, le to se nam je nad vse čudno zdelo, kako to, da niti na eni napravljnih slik one ženske — ni bilo. Niti sledu ni bilo na sliki, da bi bil na onem mestu, kjer smo vsi videli znano žensko s povzdignjenimi rokami, stala človeška postava."

Kakšen je bil ta pojav, ki so ga videli omenjeni trije Angleži, dosedaj še ni razodeto. Nekaj je prav gotovo bilo, saj se vsi trije skoro res ne morejo kaj takšnega istočasno izmisliti. Znano je torej samo toliko, da je bil tisti pojav nekaj, na čemer fotografirski aparat ni mogel slikati.

FARMA NA PRODAJ

Proda se 153 akrov farma dobre zemlje; 85 akrov čiste, za obdelovati, brez kamenja; drugo so pašniki in javorjevi gozdovi. Dobro poslojje; hiša z 9 sobami in z napeljano studenčno vodo. Hlev 60 x 54 čevljev, tudi z dobro vodo za živino. Vsa potrebna poslopja za mašinerijo, kokošnjak, valilnica, hišna delavnica. Čez pašnike teče potok. Vse lepo urejeno. Če farmo teče cesta "Black Top". Do šole 10 minut in do mesta Lake eno miljo; se vse lahko proda. Farma je na prodaj zaradi smrti in se proda po nizki ceni, in sicer z živino in mašinerijo, ali pa samo farma. Na farmo je napeljana električna žica, elektriko bodo odprli drugi mesec. Kogar zanima, naj pride pogledat, ali pa naj piše na Mrs. Arna Koz, Rj. No. 3, Union City, Pa.

Advertisement for Dr. John J. Smetana, Optometrist, 1801 So. Ashland Avenue, Tel. Canal 0523. Includes text: 23 LET IZKUŠNJE, Pregleduje oči in predpisuje očala.

go prepoveduje vsako prodajo zemlje tujcem. — Tudi pri divjakih se človek lahko marsikaj pametnega nauči.

GOLDINARJI V STARI NOGAVICI

Pri prenašanju neke hišne oprave, ki so jo hoteli prodati na javni dražbi v Haagu, se je odprl predel neke pisalnice in stara volnena nogavica je padla na cesto. Stvar bi ne bila zbudila nobenega zanimanja, da ni zavnelo po kovini. Dvignili so nogavico in v njej so našli vsoto za več nego 50,000 holandskih goldinarjev.

MUSSOLINI PREJEL ABESINSKO KRONO

Rim, Italija. — Od bivšega italijanskega podkralja v Abesiniji, Grazianija, je bila zadnja nedeljo podeljena Mussoliniju kraljevska krona, ki jo je prej nosil abesinski cesar.

POZDRAVI IZ NEW YORKA IN IZ DOMOVINE

Pred odhodom v stari kraj na brzo parniku Ile de France pozdravlja še enkrat svoje sorodnike in prijatelje, zlasti družino Potočnik in Mrs. Sonec v Detroit, Mich. ter družino Grill v Mingo Junction, O., in družino Jaklič v Minneapolis, Minn. Vsem kliče: pozdravljeni in na svidenje v lepi Sloveniji. Ob tej priliki pa se zahvaljuje za izkazano prijaznost in dobro postrežbo pri ureditvi vseh najinih zadev za potovanje. — John in Angela Kuzma.

Ko zapuščam Ameriko, najbrže za vedno, na parniku Ile de France, s katerim sva že stara znanca, se tem potom poslavljam od svojega sina Johna v Johnstonu, katerega pred odhodom nisem mogel obiskati. Dalje pozdravljam še enkrat svojo sestro in njeno družino v Rockwood, Pa., kakor tudi prijatelje istotam in drugod. Upam, da pridem z enim ali drugim še skupaj v starem kraju. Na svidenje. — In ker sem bil v New Yorku pri tvrdki Leo Zakrajšek tako prijazno sprejet in tako dobro postrežen, se ji najlepše zahvaljujem, ter jo priporočam vsem rojakom po Ameriki. Jaz sem prej že večkrat potoval, a nisem bil še nikoli tako dobro postrežen. — Frank Poje.

Dol. Sodenci pri Črnomlju. — C. g. Zakrajšek! — Dalje Vam sporočam, da sem na parniku Champlain izvršno potoval in hvaležen sem Vam, da ste mi vse tako dobro uredili. — Prosim Vas tudi, da pozdravite v mojem imenu vse ameriške rojake, zlasti moje sorodnike, prijatelje in znanca. — Josip Majerle.

Naznanilo in zahvala

Obupno žalostnega srca naznanjamo vsem našim sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je kruta smrt ugrabila našo priljubljeno hčerko,

Rose Videc

v najlepši dekliški dobi, v starosti 27 let. Po nesrečni vožnji v avtomobilu je bila ubita 5. februarja. Dolžnost nas veže, da se prav lepo zahvalimo vsem, kateri so nam prišli na pomoč v teh grozno žalostnih urah, posebno se prav lepo zahvalimo našim sorodnikom, stricem, in tetam in sestricam pokojne, družinam Fabijan iz Chicage, ki so nas ves čas tolažili ter nam bili v pomoč, posebno še Mrs. John Fabijan, katera je bila še celi teden pri nas po smrti naše ljubljene hčerke ter nas tolažila v tem obupnem času. Ravno tako lepo se zahvalimo njenemu stricu, Mr. Fabijan, ki se je potrudil in prišel iz Wisconsin, da še enkrat vidi svojo nečakinjo; in prav lepa hvala njenim sestrici, ki je prišla iz Clevelanda, Mrs. Zagar.

Nadalje se prav lepo zahvaljujemo č. ggg. duhovnikom za lepe pogrebne obrede ter č. g. Jožef Brons za ganljiv in tolažilni govor pri rakvi umrle. Nadalje se prav lepo zahvaljujemo vsem darovalcem sv. maš, katerih je bilo do 80, in krasnih vencev, vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prišli kropiti pokojno ter molit za blagor njene duše. Lepa hvala dr. sv. Frančiška in dr. Planinski Raj, kojih članica je bila pokojna. Lepa hvala American C. Company za krasni venec in sv. mašo. Prav lepa hvala Mrs. Težak za trud in skrb, da je bilo vse v lepem redu na domu in sprevedu. Prav lepo se zahvaljujemo č. g. Plevniku, ki so dali zvoniti pri cerkvi sv. Jožefa, č. g. Ješ žalni spreved mimo cerkve.

Ker se nam ni mogoče vsakemu posebej zahvaliti, zatorej šo enkrat lepa hvala vsem skupaj. Naj dobi Bog vsem stotero povrne. Ti pa, ljubljena, nepozabljena hčerka,

Spavaj mirno v grobu tihem, kjer ni težav in ne skrbi, duša tvoja pa pri Bogu naj se ne večno veseli.

Njega vedno si ljubila, Mu služila prav zvesto, naj zato ti da plačilo, dušo vzame v svet nebo.

Mi pa žalostni, otožni, čakamo povelja dan, da po naši želji, prošnji, združeni vsi bomo tam.

Zalujoči ostali:

FRANK in JOZEFINA VIDEČ, stari; JOZEFINA LEHMAN, sestra.

Rockdale-Joliet, Ill., 3. marca 1938.

“Dušica”

ROMAN
—
Spisala E. Orczy
Prevedel Paulus

De Batz je pospešil korake.

Vsak trenutek so utegnili ti nemirni gostje zanesti svoje prepire na ulico, da se pobotajo s pestmi in palicami, ovadba in zapor je bil običajni konec takih nočnih shodov.

In de Batz ni hotel priti v tako družbo. Iz daljave odnekod je zamolklo donel ropot bobna. Narodna garda je stražila pri guillotini. In boben je opominjal “svobodno” francoško ljudstvo, da še be-di maščevalna revolucija, dan in noč pripravljena, gladna novih žrtev —.

In od časa do časa je zadonel v nočno temo prestrašen krik, orožje je zažvenkalo, klic na pomoč je jeknil, brezupen vzdih in stok, — pa je bilo spet vse tiho.

Vedno ista, dan na dan, noč na noč se ponavljajoča žalost! Ovadba, hišna preiskava, odgon v zapor, mučna preiskava, zasliševanje, in nato morebiti življenje, par dni podaljšano življenje v strahu in nemiru — ali pa navadno kruta smrt pod guillotino.

De Batz je bil takih prizorov vajen, živci so mu otopeli.

Kolikokrat je že čul take krike in kli-ce! Iz bogatih hiš meščanov, iz revnih koč, iz zakotnih stranskih ulic, kjerkoli je zavohnil izdajalec novo žrtev.

Petintrideset frankov za vsako glavo, ki je padla pod guillotino! To je bila cena za nedolžno kri tudi v tistih dneh —. Vsak krik v temni noči, vsak klic na pomoč je pomenil nov plen za guillotino in petintrideset frankov za izdajalca —.

De Batz pa je šel svojo pot in se ni zme-nil za vse to. Zadovoljno je gledal in s svojo pozlačeno palico je mahal po zraku.

“Trg zmage” je bil izpremenjen v ogromno taborišče. Tam so noč in dan kovali orožje in šivali obleko za republikansko vojsko, ki se je borila zoper vso Evropo za svojo “svobodo”.

Pri luči bakelj so delali, ženske so na-penjale zardele vnete oči in vbadale iglo pri slabi razsvetljavi, otroci so zbirali kr-pe, slabotni, lačni, premraženi, blede, ka-sljajoč v dimu smolnatih bakelj, moški so snažili in pripravili orožje, drugi spet so se urili in vadili, slabo oblečeni, polnagi, s tresočimi se koleno, z golimi rokami in bosí, utrujeni, gladni, vsi zasinel od mra-za.

Molče so delali in trpeli, brez upa na plačo, ob borni hrani, kvečjemu da je kdo zašepetal, da se je komu izvil obupen vzdih, ki ga je pa koj strahoma zadušil.

Francosko ljudstvo se je pripravljalo na boj za svobodo, pri tem pa je ječalo pod jarmom suženjstva, stokrat hujšega nego bi se ga drznil naložiti svojemu ljud-stvu najkrutejši despot —.

Z odurnim izrazom zadovoljstva na li-cu je gledal de Batz taborišče.

Naj le stradajo in prezebajo, naj le trpi-jo —! Čim huje bo, čim bolj jih bo tišča-la k tlom peta revolucionarnih vodij, tem preje se jim bodo uprli, tem rajše bodo sprejeli kralja in monarhijo, tem preje bo v njegovem žepu bogata nagrada —.

Vse je šlo njemu v prid, tiranstvo, ne-dolžno prelita kri, trpljenje ljudstva, — bolj se je veselil krvi in muk nego najlju-tejši jakobinci sami. Lastnoročno bi na-

krvi teklo, samo da bi prej bila mera pol-na. Namen naj posvečuje sredstva, tako je bilo njegovo geslo. Kaj zato, če je bo-dolji kralj Francije stopal na svoj prestol vijal in navijal guillotino, samo da bi več po truplih nedolžnih žrtev, po stopnicah, ki so polzele od nedolžne krvi —!

Zavil je po ulici sv. Martina, se obrnil na desno in kmalu stal pod grozečimi zi-dovi tempeljske ječe, pod zidovi, ki so kri-li toliko tajnosti, toliko strašnega obupa, toliko nepopisnih žalost iz zgodovine revolucije.

Tudi tukaj je včasih zaropotal boben na-rodne garde in oznanjal neprestano ču-ječnost braniteljev republike. Sicer pa je mrtev molk ležal na zidovju. Noben krik, noben obupen klic na pomoč ni pro-drl ven na ulico.

Pod glavnimi vrati je obstal. Straža ga je pozvala, pa povedal je geslo in izjavil, da želi govoriti z državljanom Heronom.

Godrnjaje je pokazal vojak na vrvi pri vratih, ki je peljala k zvoncu.

Glasno je jeknil zvon po številnih, dol-gih hodnikih. Linica se je odprla in oso-ren glas je odznotraj vprašal, kdo želi ob taki pozni uri vstopa.

De Batz je rezko povedal, da mora ne-mudoma govoriti z državljanom Hero-nom, da ima važne posle. Obenem je pri lini pokazal svetel srebrnjak.

Vrata so se škripaje odprla. Vstopil je. Trdo na levi je bila vratarjeva sobica. Spet ga je ustavila straža in spet je moral povedati geslo. Pa njegov obraz je bil očividno tod že znan. Brez okolnosti so ga pustili dalje.

Človek v obnošeni suknji in raztrganih hlačah, dolg in suh, širokih pleč, s copata-mi na nogah, menda vratarjev hlapec, mu je kazal pot k Heronu.

Počasi, z upognjenimi koleno in smešno krivim hrbtom je stopal pred njim in čud-no vlekel dolge noge za seboj. V njego-vih dolgih, suhih, zamazanih, rokah je odurno rožljaj šop ključev. Hodniki so bili slabo razsvetljeni, svetiljko je nosil seboj. Tesno za njim je stopal de Batz in se muzal čudni postavi svojega vodnika.

Po stopnicah in po hodnikih so sloneli vojaki, nezaupno so gledali na nočni obisk izpod svojih rdečih jakobinskih čepic. Go-sto zamrežena okna, težka, okovana vrata so se vrstila na levi, na desno pa se je videlo v temno dvorišče.

Tukaj seve ni vladal molk. Zdajpa-zdaj se je prikazalo ob zamreženem oknu blede lice, bele roke so zgrabile za želez-ne križe in jih krčevito stresale. Vojak je planil po koncu, zaklel in udaril s pu-škinim kopitom po beli roki, bolesten krik je zadonel in roka in obraz sta izgi-nila v temni ječi.

In enkrat je tudi de Batz nepotrpežlji-vo vzdihnil.

Stopala sta z vodnikom čez široko dvo-rišče. Mogočen, masiven stolp je štrlel na oglu dvorišča v nočno nebo. De Batz ga je dobro poznal.

(Dalje prih.)

Katoličan brez katoliškega lista, je kakor vojak brez puške!

Klobuk gospoda profesorja. — Profesor je hotel iti v šolo. Iskal je svoj klobuk po vsem stanovanju. Ni ga našel. Na-zadnje je vprašal svoje otro-ke: “Otroci, ali -ste videli kje moj klobuk?”

“Na glavi ga imaš,” so mu odgovorili. “Hvala Bogu, da ste mi po-vedali, sicer bi moral v šolo brez klobuka.”

—
Širite in priporočajte list “Amerikanski Slovenec”!

Pisano polje

J. M. Trank

Iveri.

Vse napredno časopisje je vzhučeno, da je šestdeset ame-rikanskih senatorjev in kon-gresnikov poslalo vznesen po-zdrav republikanskemu parla-mentu, ko je zasedal v Barceloni. “Ledenomrzeli poliv na glavo svetovne rekacije”, pravi “Enakopravnost”. Vsaj do-zdaj je obravnaval zadeve s tujimi državami urad zunanjih zadev. Tako zahteva konsitu-cija. Ako se senatorji ne briga-jo za konstitucijo, se lahko govori o neki “svobodi”, ampak o demokraciji pa naj se najraje molči.

“V nedeljo so ubili fašistični letalci v Barceloni 158 otrok, nedolžnih sirot brez rodite-ljev, ki so se iz sirotišča za-tekli v neko cerkev iskat božje-ga varstva pred bombami. In prav tam, v božjem hramu, jih je doletela grozna smrt.” Tako naprednjak. Obžalujem. Nihče ne more zagovarjati. Pride na zagovor. “Povprečnega” na-prednjaka prime prava histeri-ja, toda “kakšni trpki dvomi mo-rajajo razdejeti šele srce vernega katoličana”, poprašuje. In spravi se potem v “sveti jezi” na kardinalne postavke katoliških dogem. No, saj sam ponavlja, da je le — povprečen. Poudarim še enkrat, da obžalujem smrt. Gle-de dogem pa nimam težko, in pri dogmah, upam, sem veren. Recimo, in naprednjak to sigurno pričakuje, da zmaga Madrid. Ali je on prepričan, da bi dali tem otrokom versko vzgojo, in to tisti, ki so porušili prav vse cerkve in pobili vse duhovnike? Bojim se, da bo in bi ostalo pri “verskem strupu”... in ti otroci bi vzrastli pri takim strupu. Za me je dogma, da pri takim strupu, brezverskem strupu, ni večne rešitve. Kaj, ko bi prav božja previdnost bila obvarovala te otroke tega verskega stru-pa??

Kardinal Gibbons je nekoč dejal, da ga ne skrbitjo toliko na-padi na cerkev, kateri prihajajo od takih, ki so zunaj cerkve, bolj zlobni so napadi od takih, ki so bili kdaj sami katoličani. Prav večna resnica, ki se uresničuje naprej in naprej. Neki Robert Raven, “medicinec in socialni delavec katoliške dobrotelnosti v New Yorku”, je, se zdi, kato-ličan, pa zdaj silno napada na shodih katoliško cerkev. Kocbek in “katoliški pisatelji” tam v starem kraju so pisali in pišejo tako, tako, da so morali “moro-dajni krogi ustaviti revijo “Dom in Svet”. Hm “katoliški” pisa-telji, ki so vsi za tiste, kateri so temeljito pomedli z vsem, kar je res katoliškega... in najdejo silno občudovanje v očeh na-prednjaka. Roba robasta.

Neki V. F. Calverton, “radical writer for Modern Monthly”, kakor vidim, menja ne bo “ka-toličan”, pa je vehementno na-

padal katoliško cerkev radi raz-mer v Španiji na shodu v Balti-moru. Kdo se mu je postavil v bran? Bil je to Gault Macgowan, protestant iz drugače zagrizene Severne Irske, soodruženik lista The New York Sun.

Ali se ne uresničuje, kar je bi-lo povedano že pred 2 tisoč leti, da “bodo prišli iz vzhoda in za-hoda... in sedeli pri mizi, otroci pa bodo vrženi v zunanjo temo?” Tu “katoliški” klevetniki, tam nekatoliški zagovorniki. Kaj naj reče vsaj — povprečen človek?

SODNIK EDMUND K. JARECKI

Ko je okrajni sodnik E. K. Jarecki, ki je zopetni kandidat za ponovno izvolitev urada County Judge pred nekaj dnevi govoril v Union League Club z uredniki neangleških listov, je izrazil svoje veliko zaupanje v preudarne volilce, ki ne bodo pu-stili, da bi kateri drugi zasedel njegovo dosedanje mesto v pri-marnih volitvah.

Sodnik Jarecki, so povdarjali drugi govorniki na zgoraj ome-njenem sestanku v Union Lea-gue klubu, si je s svojim ne-strankarskim in pravičnim po-stopanjem kot okrajni sodnik, utrdil svojo pozicijo in si pridobil volilce Cook okraja, da bodo pri primarnih volitvah glasovali zanj.

Mnogi izmed urednikov, ki so bili na sestanku, dobro poznajo sodnika Jarecki skozi vso dobo njegovega političnega delova-nja, da je bil pošten in pravičen v vseh svojih poslih, katere je vodil. Sploh je med udeleženci tega sestanka prevladovalo mne-nje, da je sodnik Jarecki mož na svojem mestu. Kot najboljšega moža za okrajnega sodnika Cook okraja ga je prizpoznal čikaški večernik “Chicago Even-ing American”, ki je zelo po-hvalno zapisal o njem, da se je pokazal vselej pravičnega in človečanskega, ki zasluži od vo-lilcev največjo podporo in pri-znanje.

Prihranite čas! Prihranite delo! Prihranite denar!

Z avtomatično električno pečjo

✱ Kuhajte na moderni način — z elektriko. Videli boste, kakor je na stotine drugih gospo-dinj širom Chicage, da je električno kuhanje lahko... je hitro... in je v resnici poceni.

Poizvedite o prednostih električnega kuha-nja zdaj. Oglejte si prikupne električne peči na razstavi v trgovinah z električnimi potrebšči-nami, z železnino, s pohištvo, in v department trgovinah, ter v električnih prodajalnah Com-monwealth Edison družbe v sosesčini ali “downtown.” Mnogo različnih velikosti in vzorcev po zelo različnih cenah.

Posebna ponudba

1. Popust za zamenjavo za vašo staro peč.
2. Velik popust, ki bo kril vse stroške za instalacijo žic v večini krajev.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNICO in kratek SLOVAR. Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški an-gleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno... \$1.50
Broširan mehko... \$1.25

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Učite se angleščine iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA “ENGLISH-SLOVENE READER”

kateremu je znižana cena in stane samo: \$2.00

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec
Chicago, Illinois 1849 W. Cermak Road,

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK “AMERIKANSKEGA SLOVENCA” IN PRODAJALEC HIŠ.

NOVI SVET

je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljen-cev in lepe povesti. Stane na leto samo \$2.00; za Kanado in ino-zemstvo \$3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois